

מעון חירום לנשים דו"ח פעילות שנתי – 2019

עמותת מעון חירום לנשים, המפעילה, עבור משרד הרווחה, מקלט רב-תרבותי ודירת מעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן, המשיכה בשנת 2019 בפעילותה למען נשים וילדים, קורבנות האלימות במשפחה. בשנה זו שהו במקלט חמישים ושלוש נשים ועימן חמישים ותשעה ילדים. בנוסף, בדירת המעבר המנוהלת ע"י העמותה שהו שלוש נשים וששת ילדיהן.

מי היו השוהות במעון ב- 2019 ?

- גילאי הנשים שהגיעו למקלט נעו בין 18-60. כ-26% מהן בגילאי 18-25, כ-62% בגילאי 26-40, והשאר בין גיל 41-60. רוב הנשים הצעירות שהגיעו למקלט היו מהחברה הערבית.
- מבין הנשים ששהו במקלט היו 31 נשים ערביות ישראליות (58%), 14 נשים יהודיות ילידות הארץ (26%), 4 נשים שמוצאן ממדינות חבר העמים (כ-8%), אשה אחת ילידת אתיופיה ו-3 נשים חסרות מעמד אזרחי בישראל (כ-6%).
- כ-40% מהנשים ששהו במקלט זכו להשכלה ברמה של עד ביה"ס יסודי בלבד, וכ-30% מהנשים דיווחו כי סיימו ביה"ס תיכון (מתוכן רק אשה אחת דיווחה כי יש לה תעודת בגרות). שתי נשים בלבד דיווחו כי הן בעלות למעלה מ-12 שנות לימוד. אין בידינו מידע בהקשר של השכלה על שאר הנשים.
- 22 נשים (כ-42%) שהו במקלט ללא ילדים. מתוכן, 5 נשים שעדיין לא ילדו. שאר הנשים נאלצו או בחרו שלא להגיע למקלט עם ילדיהן. נושא הקשר והתקשורת של אמהות אלו עם ילדיהן תפס נדבך משמעותי בעשייה ובטיפול.
- בשנה זו 3 נשים הגיעו למקלט בהריון. אחת מהן ילדה במהלך שהותה במעון.
- משך השהות של 22 נשים (כ-42% מסך הנשים) ששהו במקלט במהלך שנה זו, היה מתחת לחודש (וחלקן אף שהו במקלט ימים בודדים בלבד), ו-10 נשים נוספות שהו במעון פחות מחודשיים (כ-19%). 6 נשים שהו במקלט חודשיים-שלושה (כ-11%), 9 נשים (כ-17%) שהו במקלט למעלה מחצי שנה ו-6 נשים נוספות שהגיעו למקלט ב-2019 שהו בו גם ב-2020.

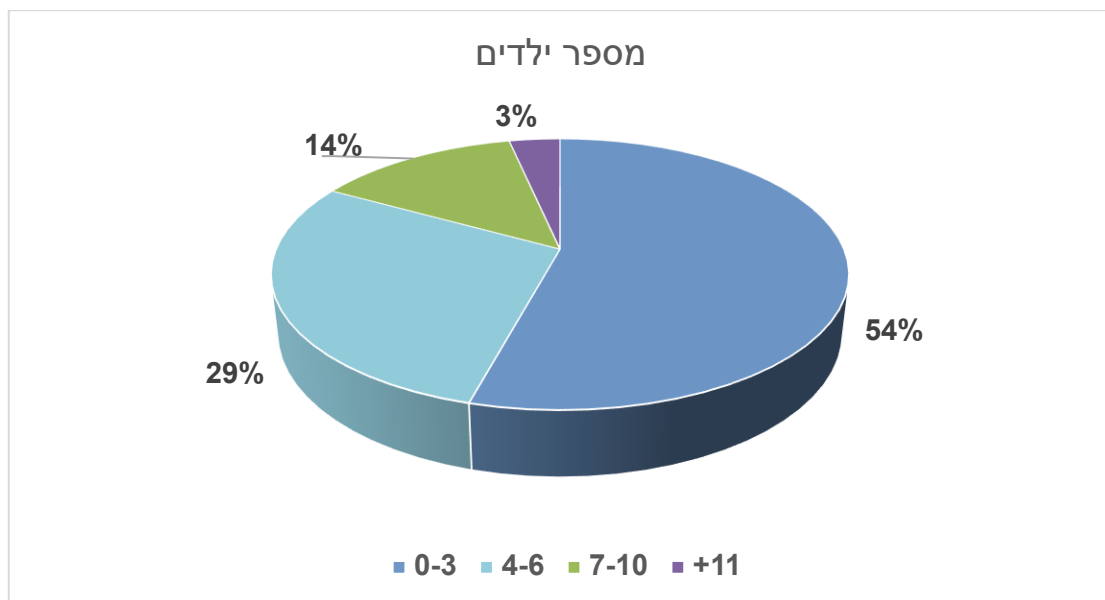
ניתוח יעדי היציאה אליהם יצאו הנשים ששהו במקלט מראה כי הפתרונות בהן בחרו הנשים מגוונים מאוד. 8 (כ-15%) מהנשים יצאו לדירור עצמאי, 20 נשים נוספות (כ-38%) יצאו למשפחה מורחבת (ולא אלימה) או חברים, 3 נשים (כ-6%) חזרו לביתן ולבן זוגן – עם הסכם משפטי,

אשה אחת חזרה הביתה לאחר שבן זוגה הורחק ממנו, שתי נשים נוספות חזרו לבן הזוג האלים – ללא הסכם משפטי, אשה אחת עברה למקלט אחר ואשה נוספת השתלבה בדירת המעבר שלנו. 7 נשים (ששהו ימים בודדים במקלט) לא דיווחו לנו על יעד היציאה שלהן.

נראה שמשך שהות משמעותי במקלט והטיפול הניתן בזמן זה לאשה וילדיה, מסייעים בצורה ניכרת לנשים לבחור בחלופות של חיים נטולי אלימות עם צאתן מהמקלט.

כאמור, במקלט שהו בשנה זו גם חמישים ותשעה ילדים. ילדים אלו זכו לקבל סל נרחב של שירותים ופעילויות שיפורט בהמשך. בנוסף, צוות המקלט עסק בכל הקשור בקשר ובתקשורת בין האמהות ששהו במקלט לילדים שלא שהו עימן.

גילאי הילדים ששהו במקלט ב- 2019

בשנה זו 32 מהילדים (54%) ששהו במקלט עם אימהותיהם היו תינוקות ופעוטות, 17 ילדים (29%) היו בגילאי 3-6 וביקרו בגן הילדים הפעיל בשטח המעון. סה"כ 49 (83%) מילדי המקלט שהו גם במהלך היום במסגרות חינוכיות בשטח המקלט.

מגמת הגידול בשיעור הילדים בגיל הרך (תינוקות ופעוטות מתחת גיל 3) השוהים במקלט התייצבה ובשנים האחרונות כ-50% מילדי המקלט בגילאים אלו.

לשינוי זה השפעה משמעותית על החיים במקלט, ולכן התאמנו את פעילותנו לצרכים – ופיתחנו מסגרת לתינוקות ופעוטות. במהלך שנת 2018 ייסדנו במקלט מסגרת פעילות והשגחה עבור תינוקות ופעוטות. מסגרת זו החלה לפעול בספטמבר 2018, ונראה שקיומה הקל על הנשים ואיפשר להן להקדיש יותר זמן לטיפול בעצמן ולסידורים חשובים. החל מספטמבר 2019 הרחבנו את המענים לפעוטות, כששילבנו בצוות העובדות מטפלת מקצועית בתינוקות, והרחבנו את ימי ושעות הפעילות של המסגרת – ל-5 ימים בשבוע מ-08:00 עד 14:00.

עיקרי הפעילות במקלט – 2019

במהלך השהות של הנשים והילדים במקלט, עמותת מעון חירום לנשים מספקת להם קורת גג, מזון ולבוש, ומגוון שירותים ופעילויות שמטרתם לטפל בנשים ובילדים ולעזור לנשים לבחור בחיים ללא אלימות עבור עצמן ועבור ילדיהן.

העצמת נשים והכנתן לחיים נטולי אלימות

במסגרת פרויקט זה מגוון רחב של פעילויות שמטרתן מחד, לספק לנשים תמיכה רגשית ולשקם את דימוין העצמי ומאידך לספק להן כלים מעשיים להתמודדות עם חיים עצמאיים. פעילויות הפרוייקט בשנת 2019 כללו: טיפול רגשי פרטני, מיצוי זכויותיהן של כל אשה ואשה מול מוסדות שונים, הדרכה הורית פרטנית וקבוצתית, קבוצה טיפולית דינמית שנפגשה אחת לשבוע בשעות הערב ומספר רב של סדנאות העשרה והעצמה שכללו: חוג יוגה אחת לשבוע, סדנאות בנושא בטיחות ופרטיות בשימוש בטלפון הנייד, מספר סדנאות בישול ואפיה, שיעורי ציור אחת לשבוע לנשים שהתעניינו בכך, סדנאות יצירה מגוונות, מספר סדנאות ומפגשים בתחומי הטיפול – שיער, איפור, סטיילינג. לרגל היום הבינ"ל למאבק באלימות הזמנו הנשים לארוחת בוקר מפנקת בבית קפה ובמהלך שנה זו הן נהנו גם מיום פינוק וכיף לנשים בלבד במתחם צימרים. מרבית הסדנאות ופעילויות ההעשרה בוצעו ע"י מתנדבים ומתנדבות – בליווי נשות צוות. בנוסף, הנשים יחד עם ילדיהן ובליווי אנשי צוות, יצאו למספר טיולים בטבע, לבלויים חווייתיים בבריכות שחיה, בפארק מיים ועוד. מעבר להנאה הגלומה בפעילויות האלו, ולכך שמרבית הנשים והילדים נחשפו בראשונה לפעילויות מסוג זה, חשנו שישנה חשיבות רבה לחיזוק הקשר המיטיב בין האמהות לילדים וגם לסמכות והאחריות ההורית הנגזרת מהבילוי ביחד "בחוף". כל אלו ועוד, מרכיבים תהליך שיקומי מורכב של הקניית מיומנויות יום יומיות שיאפשרו לנשים לבחור בחיים עצמאיים.

הכנות לארוחת "על האש" מושקעת – יוזמה מפנקת של מתנדבים

צוות המקלט מעודד נשים השוהות במקלט ובשלות לכך להשתלב בעולם התעסוקה. נושא התעסוקה הינו בעל חשיבות גדולה בבניית עצמאותה של האישה לקראת יציאתה לחיים עצמאיים ולשחרור תלותה מהבעל או המשפחה אשר מפעילים לא פעם גם אלימות כלכלית ושליטה על המשאבים הכלכליים של האישה - בין אם עובדת ובין אם לא. היציאה לעבודה לאחר תקופת הסתגלות הינה משמעותית גם במובן הפסיכולוגי ומאפשרת לנו להקנות לאישה מיומנויות הכרחיות להשתלבות בעבודה. גם בהיבט הרגשי יש משמעות לכך שהאישה עסוקה גם בעבודה ולא עוסקת רק בבעיותיה האישיות. זהו מודל המשקף בצורה נכונה יותר את המציאות שתעמוד בפניה.

בכל זמן נתון חלק מהנשים ששהו במקלט עבדו מחוץ למקלט וקיבלו תשלום בגין עבודתן - במהלך שהותן בו. רובן בעבודות ניקיון ומשק בית.

הנשים העובדות זכו לקבל מצוות המעון תמיכה רגשית ומעשית שאפשרה להן לחזק את יכולותיהן התעסוקתיות – החל בטיפול בילדים בשעות העבודה של האם והוצאת ילדים מבתי ספר והבאתם למקלט וכלה במציאת עבודות והדרכה על אופן ההתנהלות של עובדת מול מעסיק.

תיקון לחוק הבטחת הכנסה

בחודש יוני 2017 נכנס לתוקפו התיקון לחוק הבטחת הכנסה. תיקון זה מאפשר לנשים השוהות במקלט, ולא קיבלו הבטחת הכנסה לפני כניסתן אליו, להגיש בקשה לקבלת הבטחת הכנסה תוך כחודש מיום כניסתן למקלט, ולקבל הבטחת הכנסה במהלך שהותן במקלט. לתיקון לחוק השפעה חיובית משמעותית על מצבן הכלכלי של נשים השוהות במקלטים. כספי הבטחת הכנסה מאפשרים להם לשלם התחייבויות כספיות להן התחייבו לפני כניסתן למקלט (שכ"ד, תשלום הלוואות, צמצום חובות וכו') – ובכך שהותן במקלט לא מחמירה את מצבן הכלכלי. בשנת 2019 סייענו לכל הנשים שהיו זכאיות לקבל הבטחת הכנסה במהלך שהותן במקלט (17 נשים סה"כ) לממש זכות זו.

חינוך, תמיכה, טיפול והעשרה - ילדים

הפרוייקט מספק מגוון שירותים לילדים השוהים במעון עם אמהותיהם ונפגעו מאלימות בביתם. חלקם נפגעו מחשיפה לאלימות נגד אימם "בלבד", וחלקם מהתעללות שעברו בעצמם ואף מאלימות מינית.

הפעילויות כללו: הפעלת גן ילדים בשטח המקלט, הפעלת מסגרת פעילות לפעוטות, טיפול פרטני ו/או דיאדי אחת לשבוע לכל ילד מעל גיל 5 ע"י עובדת סוציאלית, הפעלת מרכז למידה שכלל ליווי ותמיכה לימודית פרטנית לכל ילד ע"י צוות הפרוייקט ומורות מתנדבות, ליווי ילדי ביה"ס בהשתלבותם במסגרות חינוכיות מתאימות, פעילויות פנאי בשעות אחה"צ – מדי יום, חוג ריתמוסיקה – לילדי הגן, חוג טבע, חוג יוגה וחוג חיות בשעות אחה"צ לכל ילדי הגן וביה"ס מסיבות בחגים ובימי הולדת, ביקור בהצגות ובסרטי ילדים, מסגרת פעילות מעשירה בחופשת הקיץ ובחופשות החגים שכללו בנוסף לפעילויות מגוונות בשטח המעון הכוללת גם הפעלות ע"י

קוסם, מופע ליצנות וכו' גם יציאות לגן חיות ולמוזיאונים לילדים, ביקורים בבריכות שחיה ובחוף הים, טיולים וימי כייף ועוד.

בנוסף, כל אם קיבלה הדרכה הורית פרטנית וקבוצת הנשים הטיפולית דנה רבות בנושאי הורות. גם בשנה זו נמשך הקשר עם הילדים לאחר צאתם מהמקלט (בעיקר עם אלו שיצאו מהמקלט לדירת המעבר) וחלקם השתתפו באופן סדיר בפעילויות ההעשרה ופנאי שייעודו לילדי המקלט.

פעילות יצירה מהנה

ייעוץ וייצוג משפטי

במהלך שנה זו, 27 מהנשים ששהו במקלט נעזרו בשירותי ייעוץ ו/או ייצוג משפטי – 13 מהן השתמשו בשירותיה של עורכת הדין שמספקת לעמותה שירותי ייעוץ וייצוג משפטי באופן קבוע, והנשים אחרות הסתייעו בעורכי דין אחרים שמונו להם ע"י הסיוע המשפטי ו/או נשכרו לפני כניסתן למקלט. נשים נוספות ששהו במקלט נעזרו בעורכת הדין שפועלת מטעם המקלט לצורך קבלת ייעוץ, שבעקבותיו לא היה צורך בייצוג משפטי.

בנוסף, עורכת הדין מטעמנו המשיכה בשנה זו, במסגרת הפרוייקט הנדון, לייצג מספר נשים ששהו במעון בעבר, וענייניהן המשפטיים טרם הסתיימו עם יציאתן מהמעון.

התחום המרכזי בו עוסק הפרוייקט הינו תחום האישות (גירושין, משמורת, סדרי ראייה, מזונות, הכרה באבהות וצווי הגנה). במהלך שנת 2019 התיקים של הנשים שטופלו כללו: 10 תביעות לגירושין, פרידה והתרת נישואין, 16 תביעות למזונות, 18 תביעות משמורת, 5 מקרים של קביעת סדרי ראייה ופיקוח עליהם, 3 מקרים של הסכמים עם בן הזוג, מקרה אחד של חלוקת רכוש, מקרה אחד של טיפול בחובות עבר, מקרה אחד של טיפול בקשור במעמד אזרחי, ותביעה אזרחית אחת לפיצויים. במרבית המקרים, לאחר הליכים לא פשוטים, הנשים מצליחות למצות את זכויותיהן הנובעות מהנישואין ומהגירושין, כולל חלוקת רכוש, משמורת וקבלת דמי מזונות.

פרוייקט דירת מעבר

השהות של נשים וילדיהן בדירת המעבר מהווה שלב מעבר בין החיים המוגנים במקלט, לבין חיים עצמאיים לחלוטין. במהלך השנה שהו בדירת המעבר שלוש נשים יחד עם ששת ילדיהן. במהלך תקופת שהותן בדירת המעבר, שלוש הנשים עבדו לפרנסתן. שתיים מהן סיימו את שהותן בדירת המעבר בקיץ 2019 – ויצאו לחיים עצמאיים. האשה השלישית נקלטה בדירה בקיץ 2019 והיא תמשיך את שהותה בדירה עד לאמצע 2020. נשים אלו עברו תהליך טיפולי ושיקומי משמעותי בו אנו גאות.

עשייה ושותפויות בקהילה

עמותת מעון חירום לנשים פועלת למען העלאת המודעות לאלימות כלפי נשים בציבור ככלל, ומול בעלי מקצוע הנפגשים בנשים וילדים נפגעי אלימות בפרט.

- הובלת שיתופי הפעולה בין מפעילי המקלטים בישראל. מנכ"לית העמותה הינה יו"ר פורום העמותות המפעילות מקלטים, ומנהלת המקלט הינה יו"ר פורום מנהלות המקלטים.
- השתתפות בדיונים בנושא אלימות כלפי נשים במסגרת הועדה לקידום מעמד האשה ושוויון מגדרי בכנסת.
- השתתפות בפורום עירוני של ארגונים העוסקים במאבק באלימות כלפי נשים.
- אירוח סטודנטים לרפואה וחשיפתם לתופעת האלימות נגד נשים באופן מתמשך.

זכייה בהפעלת מכרז משרד הרווחה להפעלת מקלט

במהלך שנת 2019 זכתה העמותה במכרז משרד הרווחה להמשך הפעלת המקלט בחמש השנים הקרובות, עם אפשרות להארכת הסכם ההתקשרות בחמש שנים נוספות.

בית חדש למעון חירום לנשים

בשנה זו העמותה ביצעה התקשרות ארוכת טווח לשימוש במבנה ובשטח המקיף אותו. פעילות המקלט תועתק למבנה זה - לאחר ביצוע עבודות בניה, שיפוץ והתאמה נרחבות שצפויות להסתיים במהלך 2021.

בשנה זו בוצעו מרבית עבודות התכנון של המבנה החלופי והחלו הליכים הנדרשים לקבלת היתרי בניה.

התנדבות ותרומות

בשנה זו זכינו לתמיכה גדולה מהקהילה הסובבת את המעון. ארגונים, חברות ואנשים פרטיים בחרו להתנדב ולתרום למעון ציוד, מוצרים, שירותים, פעילויות וכסף. בנוסף, כ-50 סטודנטים מתנדבים, תלמידי מחויבות אישית מביה"ס ליאו-באק ומביה"ס האורתודוקסי, מתנדבים משירות לאומי-אזרחי, מתנדבים מחו"ל ומתנדבים פרטיים פעלו במעון ותרמו רבות להעשרת הילדים ולכך שהילדים נהנו מתשומת הלב של מבוגרים מיטיבים במשך שעות הצהריים והערב.

זוהי הזדמנות נפלאה להודות לכל מי שתרמו לעשייה למען הנשים ששהו במקלט וילדיהן:

- צוות המקלט המקצועי והמסור
- משרד הרווחה התומך בפעילותנו – מקצועית וכספית
- הועד המנהל
- ועדת הביקורת
- תורמים נפלאים – קרנות, חברות, ואנשים פרטיים – מהארץ ומחו"ל
- מתנדבים ומתנדבות

**"האור הפנימי שאנו חיים לאחר עצמנו מצה טובה,
הוא התלונה שהנשמה דורשת."**

אלפרט שוויצ'ר

אנו מקוות לזכות באמונכם/ ובתמיכתכם/ גם בשנה הקרובה.